

Yttrande över Naturvårdsverkets delredovisning av uppdraget att se över vilka arter som bör vara nationellt fridlysta

Generella synpunkter

Betydligt fler arter som är akut eller starkt hotade på grund av rationellt skogsbruk behöver omfattas av fridlysningsbestämmelser. Resultatet är annars att många arter riskerar att blir utrotade från Sverige på sikt. Den biologiska mångfalden kommer därmed att påverkas negativt av förslaget.

Specifika synpunkter

Arter som ska skyddas av fridlysning

År 2025 gjorde SLU bedömningen att för åtminstone 394 arter som omfattades av Rödlistan 2020 var rationellt skogsbruk det största hotet. I nuvarande förslag omfattas 101 av dessa arter av föreslagna fridlysningsbestämmelser. Av dessa kommer endast de arter som klassas som akut hotade få ett skydd mot rationellt skogsbruk, det vill säga 33 arter. Det innebär att endast cirka 8 % av de arter som är hotade av skogsbruk i Sverige skyddas mot just skogsbruk. Detta kommer att innebära att många hotade arter som exempelvis djupsvart brunbagge, kantad kulhalsbock, större barkplattbagge, tolv tandad barkborre, och citronporing riskerar att utrotas från Sverige inom ett antal år.

- Länsstyrelsen anser att åtminstone alla arter som är akut eller starkt hotade på grund av skogsbruk ska skyddas mot rationellt skogsbruk genom fridlysning.

I förslaget föreslås fridlysning för en del mycket sällsynta arter med endast en eller några enstaka fyndplatser. Med så få lokaler

behöver dessa arters överlevnad kunna säkras genom områdesskydd snarare än fridlysning, vilket direktiven för huvudutredningen också anger: *Arter som skyddas bättre på annat sätt än genom fridlysning ska en inte föreslås. Det kan exempelvis vara arter som främst förekommer i biotoper som kräver mänsklig skötsel för att deras livsmiljö ska bevaras. Det kan även vara arter som förekommer inom ett begränsat område där områdesskydd är ett lämpligare skydd.*

- Länsstyrelsen anser därför att bland annat följande arter ska omfattas av områdesskydd i stället för fridlysning: grangytterlav, skuggspiklav, daggklotterlav, dvärgblylav och dvärgskägglav.

Miljömålen

När det gäller påverkan på miljömålen skriver Naturvårdsverket i sin konsekvensutredning: *Däremot bedöms de av regeringen beslutade kriterierna kunna riskera att leda till svårighet att uppfylla miljömålet på grund av att inte alla hotade arter som vore relevanta för fridlysning kan föreslås och att undantag leder till att skyddet inte blir tillräckligt för att motverka hotbilden för många arter som inte är akut hotade. Samma bedömningar kan även göras för övriga miljömål som har bäring på biologisk mångfald.*

- Länsstyrelsen delar Naturvårdsverkets bedömning att de miljömål som omfattar biologisk mångfald blir svårare att uppnå med aktuellt förslag.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Lotta Finstorp med naturvårdshandläggare Lena Bondestad som föredragande.